

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

20 מרץ 2022

ע"מ 21-01-49966 מועלם נ' פקיד שומה גוש דן

לפני כב' השופטת ירדנה סרוסי

מערער

סמי מואלם
ע"י ב"כ עו"ד טל פלמבאום

נגד

משיב

פקיד שומה גוש דן
ע"י ב"כ עו"ד ערן פיירשטיין

החלטה

בפניי בקשה מטעם המשיב להורות למערער להפקיד ערובה מספקת לתשלום הוצאות המשיב.

רקע וטענות הצדדים בתמצית

1. בשנת 2016 הגיש המערער דוחות מס, בין היתר, לשנים 2001 – 2015. המשיב לא קיבל את דוחותיו של המערער, והוא קבע שומה לפי מיטב השפיטה לשנים הללו. המערער הגיש ערעור על השומה, ובהמשך לכך המשיב הגיש בקשה לחייב את המערער בהפקדת ערובה.
 2. יצוין כי המערער הואשם, הודה והורשע על פי הודאתו בעבירות על פקודת מס הכנסה [נוסח חדש] לשנים 2010 – 2015.
 3. **לטענת המשיב**, יש לחייב את המערער בהפקדת ערובה משום שסיכויי הערעור קלושים ואם יידחה הערעור, לא יהיה ניתן לגבות מהמערער את הוצאות המשפט.
- בכל הנוגע לסיכויי הערעור, ביחס לשנים 2010 – 2015, המערער הודה בעובדות כתב האישום לפיהן הוא לא דיווח על הכנסותיו בשנים אלו. ביחס לשנים 2001 – 2009, המערער לא הציג מסמכים שיעידו על היקף הכנסותיו או הוצאותיו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

20 מרץ 2022

ע"מ 21-01-49966 מועלם נ' פקיד שומה גוש דן

בכל הנוגע לאפשרות גביית ההוצאות, מצבו הכלכלי של המערער רעוע ביותר. כמו כן, המערער "מתהדר" בעבר מפואר של עיקולים וחובות שהוא אינו פורע, לרבות אי-תשלום הוצאות שחויב בהן בהליך זה, נכון למועד הגשת הבקשה.

4. המערער מתנגד לבקשה.

לטענת המערער, חיובו בהפקדת ערובה יפגע בזכותו לגישה לערכאות משפטיות ורק במקרים קיצוניים יהיה מקום לעשות כן.

הוא נמצא במצב כלכלי חמור, וחי כיום מקצבת ביטוח לאומי.

כמו כן, קיים סיכוי סביר ביותר כי בית המשפט יפסוק כי שנות המס 2001 – 2009 התיישנו ואין להוציא שומה בגינן.

הוצאות המשפט שהוטלו עליו שולמו לאחר הגשת הבקשה להפקדת ערובה.

לחלופין, אף אם יימצא כי יש מקום להורות על הפקדת ערובה כלשהי, יש להורות על הפקדת סכום סביר אשר לא יהווה חסם בפני זכותו של המערער לגישה לערכאות.

דיון והכרעה

5. תקנה 9(א) לתקנות בית משפט (ערעורים בעניני מס הכנסה), התשל"ט-1978, קובעת כי "**על ערעור יחולו – בשינויים המחויבים ובכפוף להוראות הפקודה ולתקנות אלה – תקנות סדר הדין** [האזרחי, התשע"ט-2018 – י"ס], **למעט תקנות 7 עד 23, 25, 26, 34 עד 39, 49, 54, 56 עד 60, 62, 78 עד 82, 87 עד 128, 134 עד 150**."

6. תקנה 157 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, שחלה בענייננו כאמור, קובעת כי "**(א) בית המשפט רשאי, אם נראה לו הדבר, לצוות על תובע לתת ערובה לתשלום הוצאותיו של נתבע. (ב) לא ניתנה הערובה בתוך המועד שהורה, יימחק כתב התביעה**".

7. במסגרת התקנה לא פורטו השיקולים שעל בית המשפט להביא בחשבון במסגרת הבחינה אם יש לצוות על תובע לתת ערובה, אם לאו. עם זאת, נראה כי השיקולים שעוצבו בפסיקה ביחס לתקנה 519 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, אשר עסקה גם היא בהפקדת ערובה להבטחת הוצאות הנתבע, נכונים גם ביחס לגרסתה הנוכחית של ההוראה, וההבדל בין התקנות מתמצה בתוצאות ההימנעות מהפקדת הערובה – מחיקת התביעה או דחייתה (ע"א 477/19 חברת גי בי אם בניה בע"מ נ')

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

20 מרץ 2022

ע"מ 49966-01-21 מועלם נ' פקיד שומה גוש דן

מנהל מע"מ לוד, פס' 8 ו-11 (2.2.2021); ת"א (מחוזי ת"א) 7445-06-19 שלזברג נ' ירמקוב, פס' 34 (12.5.2021).

8. בית המשפט העליון (כב' השופט הנדל) מנה את השיקולים המרכזיים הרלוונטיים לעניין חיוב תובע בשר ודם בהפקדת ערובה במסגרת רע"א 2142/13 נעמאת נ' קרמין, פס' 7 (13.11.2014) (להלן: "עניין נעמאת"):

"הפסיקה התרכזה עד כה בארבעה שיקולים שיש לקחת בחשבון בבוא בית המשפט לקבוע האם המקרה הקונקרטי שבפנינו מצדיק חיוב בהפקדת ערובה. נדמה כי ניתן לחלק ארבעה שיקולים אלו לשני אשכולות. האחד, תושבות חוץ ואי ציון מען עדכני בכתב התביעה. השני, סיכויי תביעה קלושים ומצב כלכלי ירוד של התובע".

9. עוד נקבע בפסיקה, כי במקרה של תובע בשר ודם, הפקדת הערובה תהא החריג, והיא תעשה רק במקרים נדירים (רע"א 6353/12 אברהם נ' יגרמן, פס' 5 (16.1.2013)).

10. לאחר ששקלתי בדבר מצאתי כי יש מקום בנסיבות ענייננו לחרוג מן הכלל ולהורות למערער להפקיד ערובה להבטחת הוצאות המשיב, אולם זאת, אך ביחס לחלק הערער הנוגע לשנות המס 2010 – 2015.

11. בהתאם לאמור בעניין נעמאת, השיקולים הרלוונטיים לענייננו הם מן "האשכול השני": "סיכויי תביעה קלושים ומצב כלכלי ירוד של התובע".

12. בכל הנוגע לסיכויי התביעה – אני סבורה כי יש להפריד בין שנות המס 2001 – 2009, שביחס אליהן יש למערער טענות בעלות משקל, שנראה כי אם יוכחו כל יסודותיהן יהיה מקום לקבלן; ובין שנות המס 2010 – 2015, שביחס אליהן הודה המערער, ונקבע בפסק דין חלוט, כי הוא העלים מס בסכומים גבוהים: "מעובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם [המערער] עולה שהנאשם ניהל עסק של מאפייה ב-5 סניפים שונים ובתקופה הרלוונטית [2010 – 2015] היו הכנסותיו בהיקף ממשי ולא מבוטל של 11,342,000 ₪. כפי שטען ב"כ המאשימה, נראה כי במהלך ניהול העסק על סניפיו, מעשי העבירה הפכו לשגרת עסקיו של הנאשם, כך שמשך תקופה ממושכת זו לא ניהל ספרים (ובמסגרת זו לא רשם תקבולים), לא הגיש דוחות שנתיים למס הכנסה ולא ניכה מס במקור ודיווח על עובדיו, ואין המדובר בביצוע עבירות חד פעמי או נקודתי בשל קריסה כלכלית" (ת"פ (שלום ת"א) 29129-05-20 מדינת ישראל נ' מועלם, פס' 14 (24.6.2021)).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

20 מרץ 2022

ע"מ 21-01-49966 מועלם נ' פקיד שומה גוש דן

13. במצב עניינים זה, ולאור הוראות סעיף 42א לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971, אני סבורה כי סיכויי הערעור ביחס לשנים 2010 – 2015 נמוכים במידה שמצדיקה הפקדת ערובה בשיעור מסוים, בייחוד לאור מצבו הכלכלי של המערער, כפי המפורט להלן.

14. בכל הנוגע למצבו הכלכלי של המערער – אין מחלוקת בין הצדדים כי מצבו של המערער אינו שפיר, בלשון המעטה, וכי ספק אם יוכל לעמוד בתשלום הוצאות נכבדות. בהקשר זה אציין כי מצאתי לזקוף לחובתו של המערער את אי-תשלום ההוצאות, הנמוכות יחסית, שבהן חויב במסגרת הערעור, ששולמו רק לאחר הגשת הבקשה להפקדת ערובה ובחלוף שלושה חודשים ממועד ההחלטה.

15. נראה כי בעניינינו חיוב בהפקדת ערובה ביחס לשנים 2010 – 2015 יקיים את התכליות שמוזכרות בגדרי רע"א 7687/18 מנהל מע"מ לוד נ' מרעב חסן בנייה וסחר בע"מ, פס' 9 (15.7.2020) – הבטחת תשלום הוצאות הצד הפסיבי והרתעה מהגשת ערעור סרק.

16. לא כן הדבר ביחס ליתר השנים שבערעור, שלגביהן אוחו המערער בטיעונים בעלי משקל.

17. **סיכומם של דברים, הבקשה מתקבלת ביחס לחלק הערעור הנוגע לשנות המס 2010 – 2015 ונדחית ביחס לחלק הערעור הנוגע לשנות המס 2001 – 2009.**

בהתאם, המערער יפקיד ערובה בסך של 15,000 ש"ח תוך 21 ימים מהיום, כאשר סכום זה מאזן את התכליות השונות ומצמצם את הפגיעה בזכותו לגישה לערכאות.

יובהר, כי אי-הפקדת הערובה במועד תביא למחיקת הערעור ביחס לשנים 2010 – 2015.

נוכח התוצאה אליה הגעתי, אין צו להוצאות.

תז"פ 10.4.2022.

ניתנה היום, י"ז אדר ב' תשפ"ב, 20 מרץ 2022, בהעדר הצדדים.

ירדנה סרוסי, שופטת